

POLITECHNIKA GDAŃSKA W LITERATURZE

Agnieszka LESZCZEWICZ

Politechnika Gdańska, Biblioteka Politechniki Gdańskiej
tel.: 58 347 10 68 e-mail: agnieszka.leszczewicz@pg.edu.pl

Streszczenie: W artykule przedstawiono w jaki sposób Politechnika Gdańska funkcjonuje w literaturze pięknej. Politechnika ukazywana jest jako miejsce nauki, ale także miejsce wydarzeń historycznych i kulturalnych, jej istnienie jest zakorzenione w świadomości gdańszczyzan, a przede jest to miejsce w którym spędziło się najlepiej wspomniany okres w życiu – okres studiów i pracy zawodowej. Wymienione zostały publikacje informacyjne, ale przede wszystkim skupiono się na literaturze historycznej, naukowej, wspomnieniach i oczywiście na literaturze obyczajowej. W referacie poświęcono szczególną uwagę Wydziałowi Elektrotechniki i Automatyki.

Słowa kluczowe: Politechnika Gdańska, Gdańsk, uczelnia wyższa, wizerunek, wspomnienia, absolwenci.

1. WPROWADZENIE¹

Politechnika Gdańska od ponad stu lat istnienia jest ważnym punktem na edukacyjnej mapie. Nie zawsze była to mapa Polski, ale uznaje się wyższość nauki ponad podziałami narodowymi. Politechnika to instytucja ważna dla Gdańska, nie tylko jako uczelnia na której studiuje młodzi ludzie nie tylko z Polski, ale dla samego miasta - jako ośrodek badawczy, miejsce, gdzie tworzą się nowe teorie, wdrażane są innowacyjne rozwiązania. Gdzie tętni życie kulturalne i sportowe. Tak osadzona instytucja istnieje głęboko w świadomości mieszkańców Trójmiasta, w tym także literatów. Nic więc dziwnego, że fakt jej istnienie przenika do literatury.

2. PUBLIKACJE HISTORYCZNE, INFORMACYJNE I JUBILEUSZOWE²

Historia Politechniki Gdańskiej związana jest nierozzerwanie z historią Gdańska, jak i historią Polski i Europy. Politechnika powstała w 1904 r jako pruska Królewska Wyższa Szkoła Techniczna w Gdańsku (Konigliche Technische Hochschule Danzig). Przez lata zmieniała swoją nazwę [1], wpływ na zmiany nazwy miało powstanie na mocy traktatu wersalskiego Wolnego Miasta Gdańska, później zajęcie miasta przez III Rzeszę po wybuchu II wojny światowej. Jeszcze podczas działań wojennych w 1945 roku rozpoczęły się przygotowania do

uruchomienia uczelni, zaś dekretem z 24 maja 1945 r. przekształcono ją w polską państwową szkołę akademicką.

Pierwszą publikacją informacyjną o technicznej szkole wyższej w Gdańsku jest praca F. Keysera pt. *Danzig und seine neue technische Hochschule* [2] z 1904, która jest przede wszystkim ilustrowanym przewodnikiem po pruskim wtedy Gdańsku. Autor opisuje budynki, detale wnętrza i przedstawiając zaplecze naukowe zachęca przyszłych studentów do wybrania tej uczelni.

Drogę do powstania politechniki w Gdańsku przedstawia w książce *Z dziejów gdańskiej nauki i techniki* [3] (rys. 1) Andrzej Januszajtis, wybitny badacz historii Gdańska, wykładowca Politechniki Gdańskiej. Przybliży sylwetkę Alberta Carstena, architekta i budowniczego Politechniki oraz pierwszą strukturę organizacyjną uczelni.

Rys. 1. Andrzej Januszajtis. Z dziejów gdańskiej nauki i techniki

Stanisław Mikos w pracy *Polacy na politechnice w Gdańsku w latach 1904-1939* [4] opisuje walkę o uprawnienia dla studentów Polaków (w latach 1904-1918 Gdańsk był pod zaborem pruskim, w latach 1920-1939 Wolnym Miastem), powstanie Bratniej Pomocy, działalność polskich kół naukowych, korporacje studenckie i inne organizacje np. sportowe oraz walkę studentów polskich z hitleryzmem w latach 1933-1939.

Inną publikacją dotyczącą tego samego okresu jest książka estońskiego historyka Raimo Pullata *Wrota do przyszłości. Rola Politechniki Gdańskiej w kształtowaniu estońskiej inteligencji technicznej w latach 1904-1939* [5], w której autor omawia powody podejmowania studiów w Gdańsku przez Estończyków, stosunki między studentami

¹ W artykule używana jest nazwa Politechnika Gdańska, użycie innej nazwy podyktowane jest kontekstem historycznym, w tytułach i cytatach zachowano oryginalną pisownię. Podobnie jest z nazwą Wydziału Elektrycznego, który od 1904 r. nosił różne nazwy, obecnie: Wydział Elektrotechniki i Automatyki.

² Publikacje ułożone są chronologicznie, nie w kolejności wydania.

estońskimi i polskimi oraz przedstawia kilka sylwetek absolwentów Politechniki Gdańskiej i ich dalsze losy w Estonii.

Tadeusz Kur w książce *Próżna fatyga kata w Gdańsku* [6] w rozdziale *Mocne polskie – nie! w Wolnym Mieście Gdańsku* przedstawia problemy studentów polskich i ich stowarzyszeń i korporacji – utrudnianie studiowania, relacje ze studentami niemieckimi i ich organizacjami, represje ze strony niemieckiej ludności i władz Wolnego Miasta Gdańska, nasilone po 1933 r, oraz szczególnie trudny okres w 1939, przed wybuchem wojny. Autor zamieszcza relacje i dokumenty korporacji studenckich.

Ważną publikacją o początkach Politechniki Gdańskiej, jej odbudowie, i w kontekście odbudowy budynków, laboratoriów, jak i samej instytucji, jej struktury jest książka *Pionierzy Politechniki Gdańskiej* [7] (rys. 2). Przedstawiono w niej ciężką pracę i zmagania nauczycieli akademickich (którzy najczęściej przyjeżdżali ze Lwowa, Wilna i Warszawy) i studentów na gruzowisku dawnej przedwojennej świetności i nowoczesności. O pierwszych profesorach i pracownikach uczelni, często o „bohaterach tamtych dni” opowiadają osoby, które same są zasłużone dla Politechniki Gdańskiej. Przykładem na to jest biogram Ignacego Adamczewskiego autorstwa Andrzeja Januszajtisa pt. *Gdański pionier fizyki, Kilka słów o profesorze Stanisławie Kaniewskim* autorstwa Franciszka Przeździeckiego lub o Kazimierzu Kopeckim *Mój Mistrz i Nauczyciel* Jacka Mareckiego.

Rys. 2. Pionierzy Politechniki Gdańskiej

Dzieje Politechniki Gdańskiej nierozzerwalnie wiążą się z historią miasta. Politechnika powstała jako uczelnia pruska, na jej losy wpływają niepokoje w Europie, najpierw I wojna światowa, potem okres istnienia Wolnego Miasta Gdańska, następnie okupacja niemiecka w czasie II wojny światowej. Powojenne losy Politechniki Gdańskiej również związane z wydarzeniami i przemianami społeczno-politycznymi w Gdańsku: wydarzenia marcowe z 1968, wydarzenia grudniowe 1970, strajki w latach 80-tych i okres stanu wojennego. Studenci Politechniki Gdańskiej angażowali się w wydarzenia polityczne. Paweł Machcewicz w książce *Polski rok 1956* [8] opisuje wiec przed Gmachem Głównym Politechniki Gdańskiej. Wydarzenia marcowe, m.in. udział w nich studentów i pracowników Politechniki Gdańskiej omawiają wydana przez Politechnikę Gdańską i Uniwersytet Gdański książka *Marzec 1968 w Gdańsku* [9] (rys. 3) oraz *Marzec 1968 w Trójmieście* [10] Marka

Andrzejewskiego. Udziałowi studentów Politechniki Gdańskiej w strajkach poświęcone są dwie publikacje naukowe Instytutu Pamięci Narodowej pt. *Marzec 1968 na Politechnice Gdańskiej oczami uczestników* [11] i *Marzec 1968 na Politechnice Gdańskiej w dokumentach* [12]. Przedstawiono w nich przebieg protestów, sytuację na uczelni, zachowania i postawy kadry, a także represje studentów ze strony władz Politechniki Gdańskiej, wymiar sprawiedliwości i służby bezpieczeństwa. W książce *Czas przelomu Solidarność 1980-1981* [13] w rozdziale *Radiowe agencje Solidarności w Gdańsku* Elżbieta Pietkiewicz przybliży rolę Studenckiej Agencji Radiowej (która jako pierwsza radiostacja już 15 sierpnia nadała informacje o strajku) w wspieraniu protestów. O strajkach w 1988 i zaangażowaniu studentów i pracowników Politechniki Gdańskiej można przeczytać we wspomnieniach uczestników tych wydarzeń pt. *W przededniu wolnej Polski. Młodzież pyta... o strajki 1988 roku* [14].

Rys. 3. Marzec 1968 w Gdańsku

Politechnika Gdańska wydała wiele publikacji informacyjnych i jubileuszowych. Dotyczą one uczelni jako instytucji lub poszczególnych wydziałów. W publikacjach informacyjnych przedstawiano historię uczelni, jej strukturę, poszczególne wydziały i jednostki, dane statystyczne, życie uczelni – koła naukowe, i organizacje studenckie. Publikacje jubileuszowe obejmowały określony zakres lat, często było to kolejne okrągłe rocznice działalności uczelni i wydziałów. Z okazji 10-lecia wydano *Politechnika Gdańska 1945-1955. Księga pamiątkowa* [15], z okazji 25-lecia: *Politechnika Gdańska 1945-1970. Księga pamiątkowa* [16], z okazji 50-lecia np.: *Politechnika Gdańska - 50 lat: wczoraj, dziś, jutro* [17] i *Z historii Wydziału Mechanicznego 1945-1995, wydanie z okazji Jubileuszu 50-lecia Wydziału Mechanicznego* [18] i wydana w 2005 r. z okazji rocznicy Wydziału Oceanotechniki i Okrętownictwa: *70 lat studiów okrętowych w Politechnice Gdańskiej. Ojczyźnie, morzu wierni* [19].

Z okazji jubileuszu powstania uczelni w 1904 r. i powołania uczelni polskiej w 1945 w roku 2004 obchodzono podwójny jubileusz 100-lecia politechniki w Gdańsku i 60-lecia Politechniki Gdańskiej. Wydano z tej okazji m.in. *Zarys dziejów politechniki w Gdańsku 1904-2004* [1] i *Jubileusz politechniki w Gdańsku 1904, 1945, 2004/2005* [20] Zbigniewa Cywińskiego. Wydana w 2010 r.

publikacja *Politechnika Gdańska. Uczelnia z wyobraźnią i przyszłością* [21] czyli „dzisiaj i jutro” uczelni – obszernie omawia osiągnięcia badawcze, najlepsze rozwiązania, perspektywy rozwoju, ale i Politechnikę „po godzinach” – wydarzenia kulturalne, wizyty osobistości, hobby pracowników i studentów.

Z okazji 110-lecia uczelni wydano m. in. wspomnieniową książkę Barbary Szczepuły pt. *Okno z widokiem na Politechnikę* [22], a historię nauki w Gdańsku przybliżył Andrzej Januszajtis w *Z dziejów gdańskiej nauki i techniki* [3]. W 2014 Politechnika ogłosiła ogólnopolski Konkurs Fotograficzny dotyczący uczelni, co zaowocowało wydaniem albumu nagrodzonych i wyróżnionych prac: *Politechnika Gdańska w roku jubileuszowym. Ogólnopolski konkurs fotograficzny* [23].

Wydział Elektryczny wydał trzy księgi jubileuszowe. Pierwsza, poświęcona jubileuszowi stulecia istnienia *Wydział Elektrotechniki i Automatyki wczoraj i dziś. Księga jubileuszowa 1904-2004* [24] szczegółowo omawia historię Politechniki, a także Wydziału: od początków Instytutu Elektrotechnicznego, przez Konigliche Technische Hochschule Danzig, aż do początków polskiej Politechniki Gdańskiej. W kolejnych rozdziałach omówiono zabytkowy budynek Wydziału wraz z symboliką zdobień elewacji. Przedstawiono również obecną sytuację Wydziału – schemat organizacyjny, działalność naukowo-badawczą i dydaktyczną, kadry oraz sylwetki samodzielnych pracowników wydziału. Druga, *Wydział Elektrotechniki i Automatyki. Jubileuszowa księga absolwentów 1945-2005* [25] (rys. 4) dotyczy jubileuszu 60-lecia Wydziału powojennej Politechniki Gdańskiej. Rys historyczny dotyczy przede wszystkim powojennej historii Wydziału. Przypomniani są wszyscy dziekani i prodziekani, a także obecne władze Wydziału. Przedstawiono wszystkie Katedry i inne jednostki. Dalsze rozdziały poświęcone są absolwentom oraz wspomnieniom pracowników i studentów. Trzecia, wydana z okazji jubileuszu 110 lat Politechniki Gdańskiej pt.: *Wydział Elektrotechniki i Automatyki 2004–2013* [26], jest jednak książką o Wydziale, jego stanie obecnym. Przedstawione są katedry, osiągnięcia naukowe kadry i kronika zdarzeń w latach 2004–2013, spis absolwentów z tego okresu.

Rys. 4. Wydział Elektrotechniki i Automatyki. Jubileuszowa księga absolwentów 1945-2005

Kampus Politechniki Gdańskiej posiada niezwykłą urodę. Jego wartość architektoniczną doceniono w 1979 r., wtedy historyczna część kampusu i jego układ zostały wpisane do wojewódzkiego rejestru zabytków, a w 2005 r. Politechnika Gdańska zdobyła tytuł „Zabytek zadbany” w konkursie Generalnego Konserwatora Zabytków za ochronę swoich zabytkowych budynków. W 2018 r. tygodnik Times Higher Education opublikował ranking europejskich uczelni wyróżniających się piękną architekturą i atrakcyjnym usytuowaniem, w którym Politechnika Gdańska zajęła 6 lokatę. Tak doceniony kampus poczekał się albumów na swój temat. *Kampus Politechniki Gdańskiej. Powstanie i rozwój* [27] „przybliży obraz architektonicznych przemian zachodzących na przestrzeni lat na terenie kampusu Politechniki Gdańskiej i pokazuje, jak najstarsza zabudowa współistnieje z szeroko rozumianą współczesnością” (ze wstępu). Kolejna publikacja, dotycząca detali architektonicznych na zabytkowych budynkach kampusu to *Detale Politechniki Gdańskiej. Zdobienia architektoniczne* [28]. „szczegóły architektoniczne na fasadach budynków świadczą o funkcjach tych obiektów, o rodzajach realizowanych na uczelni badawczych i kierunkach pracy dydaktycznej. Uczą historii techniki i przedstawiają jej współczesne osiągnięcia. Nawiązują do miejscowej, gdańskiej tradycji i osiągnięć architektury europejskiej. (...) Autorzy skupiają się na dekoracjach architektonicznych obiektów zabytkowych, przedstawiając detale budynków w historycznej części kompleksu. Wielu z nich widać z poziomu terenu. Dzięki zamieszczonym albumie zdjęciom możemy docenić kunszt architektów, artystów i rzemieślników” (ze wstępu). Interesującą publikacją jest *Politechnika Gdańska na dawnych pocztówkach. Gdańsk University of Technology on old postcards* [29] - dwujęzyczny album z historycznymi pocztówkami przedstawiającymi kompleks Politechniki Gdańskiej, poszczególne budynki i ich wnętrza, przygotowany przez Dariusza Świsulskiego z własnej kolekcji pocztówek.

Inną kategorią publikacji o Politechnice Gdańskiej to publikacje dotyczące życia uczelni. Obszerne dzieło *Życie studenckie na Politechnice Gdańskiej* [30] obejmuje zakres lat życia studenckiego jeszcze w Technische Hochschule w WMG, a właściwie działalność związków studenckich: Bratniej Pomocy Studentów Politechniki Gdańskiej, Akademickiego Związku i Sportowego i Akademickiego Związku Morskiego Rzeczypospolitej Polskiej. W kolejnych rozdziałach omówiona jest działalność związków i stowarzyszeń: Zodiak, Zrzeszenia Studentów Polskich, studenckich organizacji politycznych, Samorządu Studenckiego czy Stowarzyszenia Absolwentów PG. Jako, że życie studenckie to nie tylko nauka, w kolejnych rozdziałach opisane zostało życie kulturalne: Filmowy Klub Dyskusyjny Żak, kabarety, teatryk Bim-Bom, Neptunalia, Bazuny, organizacje sportowe i turystyczne.

Niektóre pola działalności studentów zyskały własne historie: *Studencka Agencja Radiowa. Wspomnienia* [31], *Akademicki Chór Politechniki Gdańskiej 1965-2015* [32], *Bazuna 40 lat. Śpiewnik jubileuszowy: przegląd na szlaku* [33].

Nie można zapominać o studentach-absolwentach. To oprócz badawczej, naukowej, druga połowa życia uczelni. Albo pierwsza. Absolwenci Politechniki Gdańskiej założyli prężnie działające Stowarzyszenie Absolwentów Politechniki Gdańskiej. Bez tego Stowarzyszenia nie mogłby

odbyć się żaden zjazd, żaden jubileusz. Stowarzyszenie prowadzi działalność wydawniczą: wydają wspomnienia, almanachy, wspierają inne publikacje dotyczące historii lub osiągnięć uczelni. Przykładem takich publikacji jest np. *Almanach absolwentów Politechniki Gdańskiej działających w Bydgoszczy* [34] – autorzy traktują ją jako potwierdzenie trwałych więzów absolwentów Politechniki Gdańskiej z Uczelnią, jest wyrazem dumy z jej ukończenia. Interesującą publikacją jest książka *Lwy naszej Alma Mater* [35]. Opisuje udaną realizację przywrócenia na fasadę Gmachu Głównego Politechniki Gdańskiej rzeźb lwich głów (które są symbolem związku Politechniki z Gdańskiem w nawiązaniu do herbu miasta). Absolwenci pierwszych powojennych roczników, przy wsparciu i przedwojennych i młodszych kolegów, postanowili zafundować nowe rzeźby na miejsce tych zniszczonych w czasie II wojny światowej. Publikacja, upamiętniająca to społeczne wydarzenie, zwiera życiorysy i osiągnięcia darczyńców. Publikacja *Dwadzieścia lat później. 1965-1971, 1991* [36] została wydana z okazji Zjazdu Absolwentów Wydziału Elektrycznego Politechniki Gdańskiej. Zawiera biogramy kadry uczącej rocznik studentów 1965-1971 oraz biogramy absolwentów ze zdjęciami legitymacyjnymi i współczesnymi (czyli po dwudziestu latach od dyplomu - 1991), przeplatane anegdotami i wspomnieniami. Opisano również przebieg uroczystego zjazdu absolwentów. Kolejna publikacja *Absolwenci Politechniki Gdańskiej i ich osiągnięcia w dziedzinie Elektrotechniki i Elektroniki* [37] to jedną z czterech wydanych w jednolitej szacie graficznej książek dotyczących absolwentów w dziedzinach: Architektury i Budownictwa, Chemii, Mechaniki i Okrętownictwa. Zawiera historię dwóch wydziałów (które mają wspólne korzenie), biogramy wybitnych absolwentów, często pozostających na uczelni lub tych, którzy mają duże osiągnięcia w pracy zawodowej poza nią. Wymienione są stowarzyszenia branżowe i zawodowe, a także opisany jest system szkolnictwa średniego w tych dziedzinach na Pomorzu.

3. WSPOMNIENIA I BIOGRAFIE

„Wyższa uczelnia powinna być czymś więcej niż wytwórnią fachowców, którzy idą sobie w świat ani się oglądając na przeszłość, młode lata i starych nauczycieli. Każdy normalny człowiek żywi szczere uczucia dla „kraju lat dziecińczych”. Ci, co odbyli wyższe studia powinni mieć także sentyment do swojej „Almae Matris” [38].

Sposób, w jaki Politechnika Gdańska pojawia się we wspomnieniach ludzi z nią związanych, można rozpatrywać w kontekście badań literackich, a konkretnie tzw. zwrotów: topograficznego i pamięciowego, które zajmują się badaniem relacji ludzi do miejsc, przestrzeni, a także pamięci. Według Yi-Fu Tuana „miejsce jest uczłowieczoną przestrzenią. Przestrzeń przekształca się w miejsce za sprawą nadawanych mu indywidualnych znaczeń i określeń” [39]. Politechnika jako zespół budynków wraz z otaczającym je parkiem, jest przestrzenią, a dopiero ludzie, dzięki powiązaniu, relacjom i pamięci zmieniają ją w Miejsce, miejsce, które warto jest wspominać. We wspomnieniach z lat studenckich czy pracy na uczelni można dopatrywać się motywu mitycznej Arkadii czy nawet Raju Utraconego – miejsca idyllicznego i magicznego, ale już utraconego - z powodu ukończenia nauki lub przejścia w stan spoczynku. Wyidealizowane „wspomnienia pojawiają się zwykle wówczas, gdy wspominając odczuwa

i przeżywa własne oddalenie oraz niemożność powrotu do utraconej czasoprzestrzeni” [40].

3.1. Wspomnienia

Powstanie Konigliche Technische Hochschule Danzig wspomina Gabriela Danielewicz, miłośniczka i autorka wielu publikacji o Gdańsku, w książce *Magia minionego Gdańska-Wrzeszcza* [41]. Najwięcej uwagi w wspomnieniu uczelni poświęca Polakom tam studiującym, polskim stowarzyszeniom i korporacjom jeszcze przed I wojną światową. W rozdziale *Student i profesor* Pojawia się postać Alfonsa Hoffmanna – autorka przytacza jego życiorys i działalność. Pojawia się również postać profesora Jerzego Sawickiego, jeszcze jako studenta powojennego już Wydziału Elektrycznego.

Publikacja *Szkoła wyższa pięciopiętrowa. Ze wspomnień rocznika Architektury PG 1963-1969* [42] to wspomnienia absolwentów Wydziału Architektury, o których trzeba pamiętać, że są to studenci specyficzni, bliżej im do artystów niż inżynierów. Można sobie wyobrazić, że ich wspomnienia mogą być dużo barwniejsze od wspomnień inżynierskich. Inicjator tej publikacji, a właściwie poprzedzających ją poszukiwań nazwał je „poszukiwaniem pereł”. W książce przypomniane są sylwetki wykładowców tego rocznika i związane z nimi wspomnienia, anegdoty. Jak ważne dla absolwentów są wspomnienia z tego czasu pewnej bez troski, czasu kiedy zawiązują się przyjaźnie na całe życie, oddają słowa absolwentki „Poławianie pereł okazuje się wrzuszającym powrotem do czasu studiów”.

Publikacja *Spotkaliśmy się w Gdańsku. Wspomnienia absolwentów Politechniki Gdańskiej - rocznik 1960* [43] dotyczy absolwentów Wydziału Budownictwa Lądowego. Jej układ jest odmienny od powszechnie stosowanego alfabetycznego układu sylwetek. Rozdziały dotyczą kolei życia absolwenta przed studiami – *Dom rodzinny*, okresu studiów – *Politechnika* i okresu po zakończeniu studiów – *Z dyplomem w rękę*. Rozdział *Dom rodzinny* rozpoczyna spis miejscowości pochodzenia absolwentów, potem krótkie lub dłuższe wspomnienia dzieciństwa i domu rodzinnego. Okres studiów również podzielony jest na podrozdziały dotyczące wyboru kierunku, wykładowców, sesji egzaminacyjnych, życia studenckiego. Także rozdział o dalszych losach jest podzielony na okresy: po 20 latach, po 30 latach. Taki nowatorski układ wspomnień absolwentów (najpierw temat i anonimowe krótkie wypowiedzi wszystkich absolwentów na zadany temat) jest o wiele ciekawszy niż zwykła kolejność alfabetyczna sylwetek. Czytelnik, a tym bardziej nie z grona tych absolwentów, ma o wiele ciekawszą lekturę, bo nie znając nazwisk skupia się na historii i wspomnieniach.

Dwie książki z felietonami o Politechnice Gdańskiej: *Przystanek Politechnika* [44] i *Okno z widokiem na Politechnikę* [22], napisała gdańska dziennikarka Barbara Szczepuła. Dziennikarka jest absolwentką Wydziału Architektury Politechniki Gdańskiej i jak sama pisze „wyssała Politechnikę z mlekiem matki”. Matka autorki, Wanda Szczepuła była pierwszą kobietą, która otrzymała tytuł profesora na Politechnice Gdańskiej. W felietonach autorka „przenosi nas w świat dawnej i współczesnej historii Politechniki Gdańskiej, ukazując czytelnikowi obrazy z życia różnych postaci związanych z Uczelnią – głównie jej pracowników. Są to nie tylko osoby, które zapisały się w szczególnie sposób w pamięci Autorki, ale również te,

które odegrały istotną rolę w różnych okresach funkcjonowania naszej Alma Mater” (ze wstępu).

Książka *Zakotwiczeni* [38] to duży felieton o pobycie Pawła Jasienicy, historyka i publicyisty, na Politechnice Gdańskiej. Autor sam określa się „literatem, który poczuł raptem tzw. natchnienie do opiewania Politechniki”. Pisarz zwiędził uczelnię, wydziały, spotkał się z kadrą naukową. Sam, będąc zainteresowany sprawami technicznymi, przedstawił nie tylko laboratoria, urządzenia, ale przybliżył czytelnikom zagadnienia i tematykę badań na uczelni w przystępny i dowcipny sposób. Okres powstania tej książki, lata 1954-1955, nie powinien obierać jej obiektywnej wartości przy przedstawianiu zdobyczy techniki i zaangażowania pracowników w badania i dydaktykę. Na początku opisał sytuację Politechniki jeszcze w 1945 r. Píše o przejeździe grupy specjalistów, którzy mieli za zadanie przejmować i zabezpieczać wszystko to, co mogło stanowić bazę odradzającego się szkolnictwa wyższego. Przypomina pierwsze działania na zburzonej Politechnice, trudności, zaangażowania naukowców i studentów w uruchomienie nowej uczelni i rozpoczęcia nauki. „Cóż, to o czym w tej książce napiszę będzie usiłowało zobrazować stan obecny, ale tamto to był start. Nie podobna należycie ocenić osiągnięć i dalszych planów, zapomniawszy o tak przecież niedawnym początku”. Autor zwiedza poszczególne wydziały oprowadzany przez ich pracowników: opisuje budynki, laboratoria, pracowników wymienia z nazwiska i funkcji i opisuje, często przy pracy. Jest ciekawiony badaniami, eksperymentami i rozwiązywaniem problemów. Swoją wizytę na Wydziale Elektrycznym zatytułował *Prądy silne i słabe*. Po Katedrze Wysokich Napięć oprowadzał go profesor Stanisław Szpor. Tak autor go widział: „jest to człowiek dość drobny, wątej budowy, o pięknie sklepionej pozbawionej włosów czaszce. Nosi tak grube szkła, że światło zdaje się w nich załamywać w koncentryczne kręgi. Twarz o rysach drobnych i subtelnych, podczas rozmowy przybiera wyraz życzliwej uwagi”. Profesor Szpor wprowadza gościa w tematykę swoich badań – czyli „wydzierania tajemnic piorunom”. Rozmawiają o piorunach, pułapkach, wyładowaniach, specjalnych aparatach fotograficznych. Kolejnym *cicerone* jest profesor Stefan Grudziecki: „wydawało mi się, że gdyby dodać mu sterzące wąsiki – powstałaby wierna podobizna pana Wołodyjowskiego”. Prof. Grudziecki przedstawił adiunkta Eugeniusza Wasilenkę (który rozpoczął naukę na Wydziale Elektrycznym z pierwszym powojennym rocznikiem) – rozmawiali o izolacji, odgromnikach i dławikach (rys. 5).

Rys. 5. Paweł Jasienica. Zakotwiczeni

Książka *Poprzez XX wiek, od dzieciństwa do profesury* [45] Jerzego S. Kowalczyka jest przykładem „związku na całe życie” z Politechniką Gdańską. Autor wspomina czas przyjazdu na studia do Gdańska w 1945 r., prace przy sprzątaniu uczelni z gruzów, zniszczone laboratoria chemiczne, brak odczynników. Przypomina kłopoty *Bratniej Pomocy* po wydaniu w 1949 r. *Jednodniówki*, która została uznana za wrogą i szkodliwą. Działacze studenccy odpowiedzialni za to, zostali usunięci z uczelni. W 1989 r. ówczesny minister wydał krytyczną ocenę tamtych decyzji komisji dyscyplinarnej. Autor opisuje początki swojej pracy naukowej, aż do profesury.

Opowieść Lecha Kobylńskiego, autora *Garści wspomnień z długiego życia* [46], absolwenta Wydziału Budowy Okrętów, a później profesora, także rozpoczyna się od opisu zrujnowanej Politechniki Gdańskiej. Autor wspomina pionierskie warunki, zimowe chłody z powody których zawieszono zajęcia aż do wiosny i marsz studentów zorganizowany przez Bratnią Pomoc, by od władz miasta zdobyć węgiel. W dalszych rozdziałach opowiada o pracy w Katedrze Teorii Okrętów – dydaktyce, nadzorowaniu projektów, obliczeniach dla Polskiego Rejestru Statków, potem o założonym w Iławie Ośrodku Doświadczalnym, w którym badano modele statków. A także o swoich badaniach nad wodolotami i poduszkozcami.

Jarosław Abramow-Newerly jest autorem biografii *Profesor Waclaw Szybalski, o Lwowie, genach, istocie życia i noblistach* [47]. Waclaw Szybalski, biolog, biotechnolog i genetyk, był jednym z tych, którzy opuścili Lwów czy Wilno rozpoczęli nowe życie na Politechnice Gdańskiej. Szybalski opisuje wrażenia z zajętej jeszcze przez Sowieców uczelni. W nadpalonym budynku Wydziału Chemii trzymano konie! Wspomina prace, także te fizyczne, przy tworzeniu Wydziału Chemicznego.

Jerzy Wojciech Doerffer w trzytomowej autobiografii *Życie i pasje. Wspomnienia* [48] ukazuje swoje silne związki z Politechniką Gdańską. Autor, przed wojną student Technische Hochschule Danzig, przypomina trudny los Polaka studiującego na niemieckiej uczelni. Tytuł drugiego tomu *Praca naukowa na Politechnice Gdańskiej* mówi wszystko – to lata poświęcone pracy i uczelni – dydaktyce, budowaniu okrętów, organizowaniu Katedry Technologii Okrętów, pełnieniu funkcji dziekana, a potem prorektora. Wspomina także trudne czasy Marca 1968.

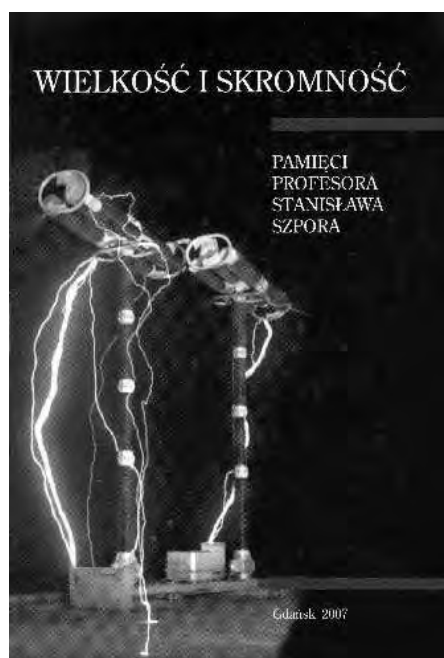
Kolejną obszerną, bogato ilustrowaną, autobiografią są cztery tomy *Trzymajmy się, nie dajmy się* [49] Bolesława Kazimierza Mazurkiewicza. Absolwent Wydziału Inżynierii Lądowej i Wodnej wspomina swoich wykładowców, Studium Wojskowe, pracę w Zakładzie Fundamentowania, potem w Zespole Budownictwa Morskiego, doktorat. Sprawność organizacyjna została doceniona i autor pełnił funkcje najpierw prorektora, a następnie rektora Politechniki Gdańskiej.

3.2. Biografie

Alfons Hoffmann w 1905 r. rozpoczął studia na Technische Hochschule zu Danzig. Jako pilny student za dobre wyniki w nauce rektor przyznał mu cesarskie stypendium naukowe tzw. Magnum Frey. Hoffmann w 1911 r. ukończył Politechnikę jako pierwszy Polak, który ukończył Wydział Elektryczny. Po latach pracy w przemyśle został pracownikiem Wydziału Elektrycznego w Katedrze Energetyki. Wśród elektryków nie trzeba przedstawiać jego życiorysu ani osiągnięć, gdyż jest to znana postać. Hoffmann doczekał się wielu biografii, także ze względu na swoją

pracę zawodową i zaangażowanie społeczne. *Profesor Alfons Hoffmann 1885-1963. Pionier i współtwórca polskiej elektroenergetyki* [50], *Z chlubnej karty dziejów powiatu świeckiego. Profesor Alfons Hoffmann – człowiek, który oświecił Pomorze* [51]. Na potrzeby tego artykułu nie ma potrzeby wymieniania wszystkich, jest ich przynajmniej dziewięć, wymienione zostały tylko te, których tytuły więcej mówią o pracy A. Hoffmanna.

W 2007 r. ukazała się monografia *Wielkość i skromność. Pamięci Profesora Stanisława Szpora* [52] (rys. 6) o wybitnym profesorze, twórcy gdańskiej szkoły odgromowej i wieloletnim działaczu SEP-u. Zawiera życiorys, przebieg pracy zawodowej i osiągnięcia, bibliografię prac oraz wspomnienia jego uczniów. Znajduje się tam też regulamin przyznawania Medalu Pamiątkowego imienia Profesora Stanisława Szpora nadawanego przez Oddział Gdański Stowarzyszenia Elektryków Polskich. Medal przyznawany jest za działalność zawodową bądź społeczną wyróżniająca się wdrażaniem zasad wyznawanych przez Profesora Stanisława Szpora i kierujących się jego ideałami.

Rys. 6. Wielkość i skromność.
Pamięci Profesora Stanisława Szpora

Kolejna książka upamiętniająca pracownika Wydziału Elektrycznego to biografia autorstwa Anny Martuszeńskiej pt.: *Jedno życie. Opowieść słowno-fotograficzna o moim ojcu Ignacym Gościckim (1897-1983)* [53]. Autorka w rozdziale *Zarządzanie i nauczanie* opisuje pracę Ignacego Gościckiego na Politechnice, rozdział ilustrowany jest zabawnymi portretami bohatera książki przedstawiającymi sylwetki pracowników i władz Politechniki, np. Kazimierza Kopeckiego czy Stefana Trzetrzewińskiego.

4. LITERATURA OBYCZAJOWA

Politechnika Gdańska pojawia się w literaturze w różnych kontekstach: jako materialny zespół budynków jest tłem, miejscem wydarzeń, także historycznych, miejscem w tkance miasta wrosłym w otoczenie, jest drogowskazem i punktem odniesienia. Tak jest np. w *Esther* [54] Stefana Chwina: „pamiętał, jak szli na wykłady do

starego gmachu Uniwersytetu, szli przez park, przez Politechnikę, przez dziczące ogrody starej niemieckiej dzielnicy zarośnięte bluszczem” czy w kryminale Małgorzaty Oliwii Sobczak pt.: *Czerwień* [55]: „Waldemara poznała w Cockneyu, klubie w centrum Wrzeszcza, między osiedlami studenckimi, niedaleko Politechniki”.

Oprócz postrzegania uczelni w kontekście realnej przestrzeni Politechnika funkcjonuje jako miejsce w ludzkiej świadomości i pamięci, istnieje jako miejsce powiązanie z mieszkańcami Gdańska, w jak w *Śpiewając ogrody* [56] Pawła Huellego „Gliński (...) podobnie jak mój ojciec – [był] inżynierem i kończył politechnikę”. W innej jego powieści *Mercedes-Benz* [57]: „narty w Truskawcu, na jakie jeździli studenci i profesorowie politechniki” i „spotykał się tutaj z narzeczoną, przyjaciółmi czy kolegami z politechniki”. Gunter Grass w *Psich latach* [58] wspominając „browar ze Stawem Browarnym i lodownią, we Wrzeszczu, któremu znaczenie nadawały fabryka czekolady „Baltic”, miejskie lotnisko, dworzec i sławna Politechnika,” wspominając politechnikę nie ma na myśli samych budynków.

Politechnika Gdańska pojawia się jako miejsce wydarzeń historycznych: Stefan Chwin w książce *Panna Ferbelin* [59] opisuje strajk w stoczni i zamieszki w okolicach dworca w Gdańsku – prawnicy Technische Hochschule wraz z pracownikami stoczni zostali powołani do prokuratorской komisji negocjacyjnej. Po zakończeniu strajku odbyła się „uroczysta msza w gotyckim kościele, wypełnionym tłumem urzędników, oficerów wojska i policji, właścicieli banków, przedsiębiorców, rektorów w gronostajach i przystrojonych biletami członków senatu Technische Hochschule oraz Akademii Lekarskiej w Langfuhr, zagrzmiąta grzmotem barokowych organów, których podniebne brzmienie nie tylko uwznioślało majestat państwa, lecz także miało uświęcić pamięć ofiar niedawnego zamachu na gdańskim dworcu.” Bohaterowie książki Bogdana Borysa Przyłipiaka *Żelazny krzyż z gdańskiego herbu* [60], studenci Politechniki, 12 marca 1968 biorą udział we wiece w holu Gmachu Głównego uczelni. „W holu tłum był tak gęsty, że ogon pozostawał na dziedzińcu przed wejściem głównym. Nie udało mi się wypatrzeć, kto przemawia z galerii na pierwszym piętrze. Sądząc po głosie był to prorektor zwany Clarkiem, bo chociaż mały, to podobny do Clarka Gable’a z głowy i uczesania. Pieprzył głupoty o syjonistach i prowokacjach, nawoływał do spokoju i rozejścia się do domów i akademików”. Autor opisuje zamieszki pod klubem Studenckim Żak.

Praca na tej uczelni lub jej ukończenie nobilituje osoby z nią związane - Stanisława Fleszarowa-Muskat w trylogii *Tak trzymać!* w części *Wiatr od łądu* [61] pokazuje jak studia na politechnice są pożądane: „Ty także musisz zostać inżynierem. Krzysztofa, jak tylko przyniesie maturalny papierek, od razu posyłamy na politechnikę w Wolnym Mieście”. Nawet w niewzbudzającej zaufania dzielnicy Biskupia Górka, portier z powieści Emmy Popik *Królowa Salwatora* [62], pracujący na Politechnice był, z racji swojej pracy, osobą bardzo poważaną.

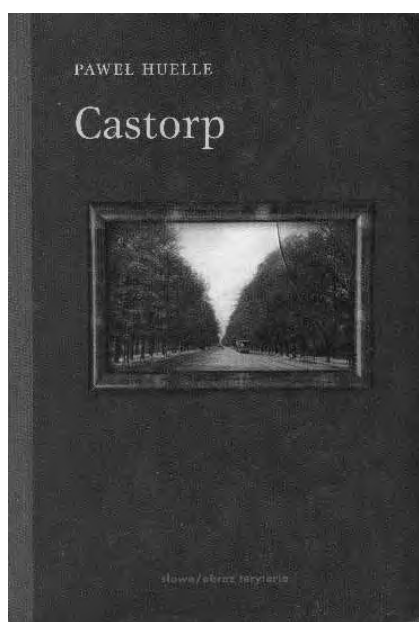
Politechnika Gdańska dawała szanse rozwoju, także Polsce jako narodowi: we wspomnianej już powieści Fleszarowej-Muskat [61] bohater jest namawiany na wybranie tej uczelni: „Mógłbyś nawet wstąpić na Politechnikę Gdańską. Nasze Towarzystwo Pomocy Naukowej daje stypendia polskim studentom. A miejsca powinny być, bo rząd domaga się od Wysokiego Komisarza

Ligi Narodów usunięcia oficerów-studentów nasłanych tu z Niemiec w charakterze instruktorów. Wreszcie Polacy będą mieli większe szanse”.

Politechnika Gdańska jawi się bohaterom jako miejsce nowoczesne i innowacyjne. W innej powieści Fleszarowej-Muskat *Zatoka śpiewających traw* [63] bohaterka musi pojechać do Politechniki, ponieważ w jej Zakładzie nie ma spektrografu. W książce *Latawiec z betonu* [64] Moniki Milewskiej bohaterowie w 1999 r. szukający przyjaciela, profesora fizyki na Politechnice, tak rozwiązują swój problem: „Wiem, co zrobimy. Politechnika ma już swoje strony wydziałowe”.

Najciekawszą książką, która ukazuje Politechnikę Gdańską jest *Castorp* [65] Pawła Huellego. Przywołując cytaty z powieści Tomasza Manna autor zrekonstruował apokryficzny okres życia bohatera *Czarodziejskiej góry*. Cytat ten stał się mottem powieści: „Miał już za sobą cztery półroczna studiów na politechnice gdańskiej”. Bohater był z początku uprzedzony do tej uczelni, bo „cóż to za marna szkoła, która nie istniała jeszcze parę lat temu? (...) Królewska Wyższa Szkoła Techniczna, do której zapisał się właśnie Hans Castorp, ledwie co przecież uroczyście przez cesarza Wilhelma erygowana, była – formalnie rzecz biorąc – pierwszą wyższą uczelnią tego zacnego miasta od jego założenia, a więc od ponad dziewięciuset lat”. Jednak względy ekonomiczne przeważały, ponieważ „studia na Wschodzie w zupełnie nowej szkole były o połowę tańsze dzięki dotacjom rządu” (rys. 7).

Rys. 7 Paweł Huelle. *Castorp*

Castorp rozpoczął naukę na Wydziale Budownictwa Okrętów, ulokowanym w Gmachu Głównym. Bohater, z właściwą sobie melancholią, opisywał sale wykładowe, wnętrza budynku, aleję prowadzącą do uczelni lub „skupiony na wykładach z geometrii wykreślnej, podstaw budowy maszyn, matematyki stosowanej czy ćwiczeniach z rysunku technicznego, lubił czasami uwolnić swoją uwagę od toku zajęć i spojrzeć z podbródkiem opartym na pięści w jedno z wielkich okien, za którymi na czystym błękitnie, wolno i majestatycznie sunęły olśniewająco białe cumulusy”. Podczas studiów Hans Castorp przekonuje się, że wybór studiów w „tutejszej, prowincjonalnej, choć wcale nie podrzędnej politechnice” był właściwy.

5. PODSUMOWANIE

Politechnika Gdańska pojawia się w literaturze pięknej w różnego typu kategoriach: pracach naukowych, wspomnieniach, kryminałach. Najczęściej autorami tych prac są mieszkańcy Pomorza, studenci, absolwenci i pracownicy uczelni. Takich publikacji będzie więcej, bo to ważne miejsce dla Gdańska i dla ludzi związanych z Politechniką Gdańską.

6. BIBLIOGRAFIA

1. Zarys dziejów politechniki w Gdańsku 1904-2004, Gdańsk 2004.
2. Keyser F.: Danzig und seine neue technische Hochschule, Danzig [ca. 1904].
3. Januszajtis A.: Z dziejów gdańskiej nauki i techniki, Gdańsk 2015.
4. Mikos S.: Polacy na politechnice W Gdańsku w latach 1904-1939, Warszawa 1987.
5. Pullat R.: Wrota do przyszłości. Rola Politechniki Gdańskiej w kształtowaniu estońskiej inteligencji technicznej w latach 1904-1939, Gdańsk 2015.
6. Kur T.: Prózna fatyga kata w Gdańsku, Warszawa 1981.
7. Pionierzy Politechniki Gdańskiej, red. Z. Paszota, J. Rachoń, E. Wittbrodt, Gdańsk 2005.
8. Machcewicz P.: Polski rok 1956, Warszawa 1993.
9. Marzec 1968 w Gdańsku, red. M. Nurek, Gdańsk 2018.
10. Andrzejewski M.: Marzec 1968 w Trójmieście, Warszawa, Gdańsk 2008.
11. Marzec 1968 na Politechnice Gdańskiej oczami uczestników, red. K. Konieczka, Gdańsk, Warszawa 2018.
12. Marzec 1968 na Politechnice Gdańskiej w dokumentach, wstęp, wybór i oprac. P. Abryszeński, D. Gucewicz, Gdańsk, Warszawa 2018.
13. Czas przełomu Solidarność 1980-1981, red. W. Polak, Gdańsk 2010.
14. W przededniu wolnej Polski. Młodzież pyta... o strajki 1988 roku, red. zespołu kier. przez W. Książka, Gdańsk 2006.
15. Politechnika Gdańska 1945-1955. Księga pamiątkowa, red. M. Des Loges, Warszawa 1958.
16. Politechnika Gdańska 1945-1970. Księga pamiątkowa, red. B. Mielcarzewicz, Gdańsk 1970.
17. Politechnika Gdańska - 50 lat: wczoraj, dziś, jutro, red. B. Ząbczyk-Chmielewska, B. Hakuć, Gdańsk 1995.
18. Z historii Wydziału Mechanicznego 1945-1995, wydanie z okazji Jubileuszu 50-lecia Wydziału Mechanicznego, kom. red. W. Nowakowski, E. Gil, Gdańsk 1995.
19. 70 lat studiów okrętowych w Politechnice Gdańskiej. Ojczyźnie, morzu wierni z 2015, red. E. Ledwoń, S. Mierzwinski, A. Tomasiak, Gdańsk 2015.
20. Cywiński Z.: Jubileusz politechniki w Gdańsku 1904, 1945, 2004/2005, prace własne, Gdańsk 2006.
21. Politechnika Gdańska. Uczelnia z wyobraźnią i przyszłością, red. I. Golecka, Gdańsk 2010.
22. Szczepuła B.: Okno z widokiem na Politechnikę, Gdańsk 2014.
23. Politechnika Gdańska w roku jubileuszowym. Ogólnopolski konkurs fotograficzny, Gdańsk 2014.
24. Wydział Elektrotechniki i Automatyki wczoraj i dziś. Księga jubileuszowa 1904-2004, red. A. J. Grono, Gdańsk 2004.

25. Wydział Elektrotechniki i Automatyki. Jubileuszowa księga absolwentów 1945-2005, red. A. J. Grono, Gdańsk 2005.
26. Wydział Elektrotechniki i Automatyki 2004 – 2013, red. D. Świsulski, Gdańsk 2014.
27. Kampus Politechniki Gdańskiej. Powstanie i rozwój, tekst J. Szczepański, fot. K. Krzempek, Gdańsk 2017.
28. Detale Politechniki Gdańskiej. Zdobienia architektoniczne, tekst J. Szczepański, K. Grabowski, K. Mizerska, H. Szczepańska, K. Wojtczak, fot. K. Krzempek, Gdańsk 2018.
29. Świsulski D.: Politechnika Gdańska na dawnych pocztówkach. Gdańsk University of Technology on old postcards, Gdańsk 2020.
30. Życie studenckie na Politechnice Gdańskiej, oprac. E. Pietkiewicz, M. Biziuk, Gdańsk 2005.
31. Studencka Agencja Radiowa: Wspomnienia, red. M. Serafin et al., Gdańsk 2002.
32. Akademicki Chór Politechniki Gdańskiej, kom. red. T. Stecewicz, A. Suchocka, Gdańsk 2015.
33. Bazuna 40 lat. Śpiewnik jubileuszowy. Przegląd na szlaku..., red. K. Klott, Gdańsk 2012.
34. Almanach absolwentów Politechniki Gdańskiej działających w Bydgoszczy, zesp. red. pod kier. E. Cyrklaffa, Bydgoszcz 2004.
35. Lwy naszej Alma Mater, red. M. Sankiewicz, Gdańsk 2009.
36. Dwadzieścia lat później. 1965-1971, 1991, [red. K. Koralewski], Gdańsk 1991.
37. Gapiński S.: Absolwenci Politechniki Gdańskiej i ich osiągnięcia w dziedzinie elektrotechniki i elektroniki, Gdańsk, Warszawa 2020.
38. Jasienica P.: Zakotwiczeni, Warszawa 1955.
39. Tuan. Y.: Przestrzeń i miejsce, Warszawa 1987.
40. Olejniczak J.: Arkadia i małe ojczyzny. Vincenz, Stempowski, Wittlin, Miłosz, Kraków 1992.
41. Danielewicz G.: Magia minionego Gdańska-Wrzeszcza, Gdańsk 2014
42. Szkoła wyższa pięciopiętrowa. Ze wspomnień rocznika architektury PG 1963-1969, zesp. red. J. Czapiewski, Gdańsk, Spręcowo 2019.
43. Spotkaliśmy się w Gdańsku. Wspomnienia absolwentów Politechniki Gdańskiej – Rocznik 1960, zebr. i oprac. L. Rościszewski, Warszawa 1999.
44. Szczepuła B.: Przystanek Politechnika, Pelplin [2004].
45. Kowalczyk J. S.: Poprzez XX wiek, od dzieciństwa do profesury, Gdańsk 2004.
46. Kobyliński L.: Garść wspomnień z długiego życia, Gdańsk 2018.
47. Abramow-Newerly J.: Profesor Waclaw Szybalski o Lwowie, genach, istocie życia i noblistach, Gdańsk 2018.
48. Doerffer J. W.: Życie i pasje. Wspomnienia, Tom I: Lata młodości 1918-1952, Gdańsk 2002; Tom II: Praca naukowa na Politechnice Gdańskiej, Gdańsk 2004; Tom III: Burzliwy okres 1970-1988, Gdańsk 2005.
49. Mazurkiewicz B. K.: Trzymajmy się, nie dajmy się. Wspomnienia. Część I: Początki 1931-1956. Gdańsk 2011; Część II: Wzrastanie 1956-1981, Gdańsk 2012; Część III: Działanie 1981-2001, Gdańsk 2013; Część IV: Działanie 2002-2011, Gdańsk 2014.
50. Profesor Alfons Hoffmann 1885-1963. Pionier i współtwórca polskiej elektroenergetyki, [kom. red. T. Domżański et al.], Bydgoszcz 2008.
51. Chudecki M., Malinowski J.: Z chlubnej karty dziejów powiatu świeckiego. Profesor Alfons Hoffmann - człowiek, który oświecił Pomorze, Osie 2005.
52. Wielkości i skromność. Pamięci Profesora Stanisława Szpora, red. E. Musiał, Gdańsk 2007.
53. Martuszczyńska A.: Jedno życie. Opowieść słowno-fotograficzna o moim ojcu Ignacym Gościckim (1897-1983), Toruń 2019.
54. Chwin S.: Esther, Warszawa 2000.
55. Sobczak M. O.: Czerwień, Warszawa 2019.
56. Huelle P.: Śpiewaj ogrody, Warszawa, 2015.
57. Huelle P.: Mercedes-Benz, Kraków 2018.
58. Grass G.: Psie lata, Gdańsk 1990.
59. Chwin S.: Panna Ferbelin, Gdańsk [2011].
60. Przyłipiak B. B.: Żelazny krzyż z gdańskiego herbu, Gdańsk 2013.
61. Fleszarowa-Muskat S.: Wiatr od lądu, Warszawa 1976.
62. Popik E.: Królowa Salwatora, Gdańsk 2019.
63. Fleszarowa-Muskat S.: Zatoka śpiewających traw, Gdańsk 2011.
64. Milewska M.: Latawiec z betonu, Kraków 2018.
65. Huelle P.: Castorp, Gdańsk 2004.

GDAŃSK UNIVERSITY OF TECHNOLOGY IN LITERATURE

The article presents how Gdańsk University of Technology functions in literature. Gdańsk University of Technology is shown as a place of study, but also a place of historical and cultural events, its existence is rooted in the minds of Gdańsk residents, and above all, it is the place where the best-remembered period of life - studies and professional work - was spent. Information publications were mentioned, but the main focus was on historical and scientific literature, memories and, of course, on fiction literature. In the paper, special attention was paid to the Faculty of Electrical and Control Engineering.

Keywords: Gdańsk University of Technology, Gdańsk, University, image, memories, graduates.